
This is a reproduction of a library book that was digitized by Google as part of an ongoing effort to preserve the information in books and make it universally accessible.

Google™ books

<https://books.google.com>

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

233 A 194 (12)

HET
VADERLAND.

IV.

December 1830.

In 's *Gravenhage*, bij
S. DE VISSER.
MDCCCXXX.

*Boni civis est praesentem reipublicae
statum tueri.*

In den toestand , waarin de burgerlijke maatschappij zich thans bevindt , kan het als eene waarheid , welke het niet meer geoorloofd is in twijfel te trekken , worden aangenomen , dat , onder welke regerings-vorm dan ook , geene magt zich tegen den algemeenen geest der natie op den duur kan staande houden. Het welzijn dier maatschappij vordert dus gebiedend eene overeenstemming tusschen de openbare meening en de handelingen van het Bestuur. — Deze openbare meening intusschen is voor leiding vatbaar , en mag dus aan de eene zijde een verlicht Bestuur de duidelijk geopenbaarde algemeene denkbeelden des volks nimmer veronachtzamen , zoo is het ook de zorg van hetzelfde overwaardig tot de verbetering van die denkbeelden op eene doelmatige wijze mede te werken , en die zoo noodzakelijke overeenstemming te doen geboren worden , welke alleen de kracht der Regering en eenen bestendigen staat van zaken kan verzekeren.

Met is niet te ontkennen, dat de Regeringen zich dikwijls in de middelen vergissen, welke zij aanwenden om dat einde te bereiken, veelal verliezen zij uit het oog, dat er twee tegenstrijdige krachten bestaan, aan welker invloed de natien zijn onderworpen, en die dezelve beurtelings wegslepen: De trek tot nieuwigheid en de kracht der gewoonte. De invloed van het eerste beginsel op alle staatsomwentelingen, welke door de openbare volksreëning zijn ondersteund en bevestigd, is niet twijfelachtig, doch ook ieder, die den gang dezer omwentelingen met aandacht heeft nagegaan, zal hebben bevonden, dat men daarbij ook altijd het tweede beginsel, niet alleen ontzien, maar dikwijls aan hetzelfde oogmerk dienstbaar gemaakt heeft. Deze twee groote drijfveeren van alle menschelijke handelingen oefenen echter haren invloed niet alleen uit in de omverwerping van hetgeen bestaat, maar ook in de bewaring van de gevestigde orde van zaken verdienen dezelve allezins in het oog te worden gehouden; de kracht der gewoonte is uit den aard der zaak het groot steunpunt der Regering, welke toch, om het bestaande te verbeteren en te behouden, dikwijls van de neiging tot het nieuwe een zeer doelmatig gebruik kan en moet maken.

De verderfelijke gevolgen van eene zwakke toegeeflijkheid van de zijde van het Bestuur zijn genoegzaam bekend; menschkundig is het te berekenen, hetgeen de ondervinding dan ook wel over-

vloedig bewezen heeft, dat het voldoen aan de onberedeneerde verzoeken eener doldriftige menigte niet anders, dan nieuwe vorderingen en nog onredelijker eischen te weeg brengt, en eindelijk de geheele miskennis van het gevestigd gezag uitwerkt. Veranderde omstandigheden echter maken wel eens eene verandering in de beginselen noodzakelijk, en zelfs bij het beste Bestuur kunnen er gegronde redenen van klagten bestaan en billijke verzoeken tot noodzakelijke verbeteringen worden gedaan.

Verkiestlijk is het zonder twiifel, uit eigene beweging die veranderingen in te voeren, welke door de omstandigheden en de erkende openbare meening gevorderd worden, en niet in strijd zijn met de groote belangen van het maatschappelijk ligchaam; doch eene goede staatkunde gebiedt tevens, aan regtmatige klagten, welke niet hebben kunnen worden voorgekomen, met waardigheid toe te geven, en wel verre dat zoodanig eene toegeeflijkheid zwakheid bij de Regering zoude verraden, zoo zal de dankbare natie daarin het doel eerbiedigen, om hetgeen bestaat door gepaste verbeteringen te bevestigen. Hoezeer het dan ook noch mogelijk noch wenschelijk zoude zijn, allen invloed op de aangelegenheden van den Staat aan de openbare meening te ontzeggen, zoo vordert echter het wel ingezien belang der natie, dat aan de Regering de zaken der regering worden overgelaten. De bemoeijingen der menigte met de

daden van het Bestuur kunnen geene andere strekking hebben, dan om den gang der zaken te belemmeren, de bedilzucht op te wekken, ontevredenheid te veroorzaken en daardoor niet zelden de rust en goede orde in gevaar te brengen.

Het volk is op zich zelve en uit den aard der zaak niet in de mogelijkheid, het bestuur op zich te nemen, en in den staat der maatschappij moet er eene magt bestaan, aan welke de behandeling van de gemeenschappelijke belangen van allen behoort te worden overgelaten. In de bedrijven van het burgerlijk leven vordert men gewoonlijk eenige kundigheden bij hen, die zich het oordeel over het een of ander onderwerp willen aanmatigen; doch in zaken, welke den Staat en de groote belangen der geheele maatschappij betreffen, rekent veelal een ieder zich bevoegd en gerechtigd, om de daden van hen, aan wien de behandeling daarvan is toevertrouwd, te onderzoeken en te beoordeelen. Wanneer men dus in geene groote tegenstrijdigheid wil vervallen, zoude men ook aan een ieder moeten toekennen zoodanige kennis van zaken en omstandigheden, welke denzelfden in staat zouden stellen, om over de nuttigheid of noodzakelijkheid dezer handelingen te beslissen; en wie is er die zulk eene vooronderstelling, zelfs bij de meest mogelijke beschaving en verlichting, durft aannemen? Was dit echter het geval, kon eene natie ooit geschikt en bevoegd worden gerekend, om hare eigene belangen te beoordeelen, om de

behandeling daarvan op zich te nemen , en eenen regtstreekschen invloed op de regering uit te oefenen , dan voorzeker was eene volksvertegenwoordiging eene geheel overtollige instelling en een nutteloos bezwaar voor den Staat.

Met het grootste regt heeft een staatsman (Necker) , dien men in dit opzigt niet van partijdigheid zal beschuldigen , gezegd , dat het regt om zijne vertegenwoordigers te verkiezen , inderdaad een groot regt , doch het geen weinig kunde en denkbeelden vereischt , onder alle staatkundige voorregten dat geen is , hetwelk met een goed gevolg door het volk kan worden uitgeoefend , als het meest overeenkomende met de natuur zijner kundigheden en begrippen.

Na dus de keuze harer vertegenwoordigers op de wijze , door de grondwettige instellingen bepaald , te hebben verrigt , moet de natie , indien zij haar wezenlijk geluk wil bevorderen , het daarbij laten berusten en aan de Regering de zorg voor hare belangen en de behandeling van zaken met vol vertrouwen overlaten. Het opperbestuur , inzonderheid in eene vertegenwoordigende regeringsvorm , is genoegzaam in de gelegenheid , zich met de wezenlijke behoeften der natie bekend te maken , kan dezelve het best beoordeelen , en is alleen geschikt om de beste middelen te beramen , om in die behoeften te voorzien.

Het voorbeeld van de in opstand zijnde provincien bewijst op nieuw , welke de natuurlijke

gevolgen zijn van de bemoeijingen der menigte met de zaken der Regering; waartoe anders toch hebben dezelve gestrekt, dan om de nationale welvaart te vernietigen en de natie zelve in een poel van rampen te storten: en hoe menig inwoner dier, nog voor eenigen tijd zoo gelukkige streken, zal niet het oogenblik verwenschen, dat hij zich heeft laten verleiden, om zoo door het onderteekenen van verzoekschriften, als op andere wijzen, zich met de handelingen der Regering in te laten, en dien staat van zaken voor te bereiden, waaronder hij thans zucht, en waarvan de onvermijdelijke gevolgen hem nog lang zullen drukken. Dat dan het getrouw gebleven gedeelte des Rijks zich aan dit voorbeeld moge spiegelen, en door de ondervinding geleerd, de klippen vermijden, waarop het volksgeluk van België gestrand is.

De inwendige rust, welke het Vaderland in het midden van den onzekeren staat, waarin Europa zich bevindt, bij voortdoring geniet, is op dit oogenblik voor den wijsgeer en voor den staatsman hoogstmerkwaardig, en levert zoo wel het bewijs op van een voortreffelijk nationaal karakter, als van een verlicht en vaderlijk bestuur. Het gezond oordeel van den Nederlander doet hem bij de overweging van het geluk, hetgeen hij ondervindt, ook de overtuiging voegen, dat het goede, het geen bestaat, verre verkieslijk is boven al de schijnbare voordeelen, welke een veranderde staat van zaken wel kan beloven, doch

nimmer verwezenlijken ; en niets is meer geschikt om dezen zoo gelukkigen toestand duurzaam te maken , dan de kennis van de groote voorregten , welke Nederland , hoe ook bedreigd , nog immer mag genieten , waarop de natie zich mag verheffen , en welke haar ook al dat geen zal doen vermijden , wat de strekking zoude kunnen hebben om , door het trachten naar veranderingen of zoogenaamde verbeteringen , het beproefde volksgeluk in de waagschaal te stellen , vooral wanneer zij zich daarbij overtuigd houdt , dat een verlicht Monarch , ondersteund door eene , met 's volks behoeften bekende vertegenwoordiging , zelve wel al die veranderingen , welke veranderde tijden en omstandigheden wenschelijk mogten maken , zal tot stand brengen . Zij zal , dankbaar erkennende de weldaden der Voorzienigheid , welke Nederland in deze donkere tijden weder zoo zichtbaar nabij is , op hare Regering blijven vertrouwen , derzelver daden niet vooruitloopen , maar de uitkomsten met bedaardheid afwachten : en daar zij zich geen grooter onheil kan voorstellen , dan het verbreken der maatschappelijke orde , aan welke bescherming zij het genot van alle zegeningen des levens verschuldigd is , zal zij bij de eerste poging , welke men zoude willen aanwenden om ook in haar midden den brand des oproers te doen uitbarsten , zich aaneensluiten , zich tot hare verdediging vereenigen en voortgaan met de Regering in derzelve pogingen tot behoud van bin-

nenlandsche rust en buitenlandsche veiligheid te ondersteunen. Er zijn waarheden, welke, hoezeer algemeen erkend en aangenomen, echter zeer dikwijls worden uit het oog verloren en dus niet genoeg kunnen herhaald worden; tot de zoodanige behoort deze, dat de grootste volmaaktheid van eene regerings-vorm in hare duurzaamheid bestaat, en dat zelfs wezenlijke verbeteringen, wanneer dezelve niet zonder groote schokken, welke veelal van nieuwigheden onafscheidelijk zijn, kunnen worden tot stand gebragt, niet altijd tot het groote doel, de vermeerdering van het maatschappelijk geluk, medewerken. Een bekend Hollandsch staatsman, Mr. S. van Slingeland, drukte zich reeds in 1716 te dezen opzigte zeer krachtig uit, zijne woorden verdienen in onze tijden nagedacht te worden.

« Geen form van regeering » zegt hij, « is soo perfect, die niet haar gebreken heeft. Soo lang « de zaken van een staat voor de wind gaan, en zoo « lang de ingezetenen op haar gemak zijn, kost het « weinig moeite, de gebreken in de form van de « regeering te verbergen, en te remedieeren aan de « inconvenienten, daar uit spruitende. Maar wan- « neer de zaken tegenloopen, en inzonderheid, « wanneer de gemeente gedrukt wordt door zwaare « schattingen, steeken die gebreken een ieder in « het oog, en vooral zulke gebreken, welke aan- « loopen tegen de bekende grondreegels van alle, « zoo particuliere als publieke societeiten. »

Aangenomen dan , en wie zal het in twijfel trekken? dat iedere regerings-vorm hare gebreken heeft, zoo is het de zaak van hen , die het bestuur in handen hebben , den nadeeligen invloed daarvan op de behandeling der algemeene belangen voor te komen ; het is de zaak van hen , die bestuurd worden , om daartoe mede te werken , en zich wel voor oogen te houden , dat men dikwijls een kwaad niet kan vermijden , zonder in een ander en grooter te vallen , en dat men de onvolmaaktheden van den regerings-vorm, waaronder men leeft, moet verdragen , om de voorregten aan denzelfden verbonden te kunnen genieten.

Zonder twijfel kunnen en moeten bij het ontstaan van nieuwe behoeften en bij het veranderen der omstandigheden , de wetten van een land gewijzigd worden , maar het moet in geen geval aan de hartstogten worden vrijgelaten , om onophoudelijk aanvallen op het staatsbestuur te doen.

Het maken van veranderingen in de grondslagen van den bestaanden regerings-vorm vordert de grootste omzigtigheid , gepaard met de overtuiging eener volstreckte noodzakelijkheid , en het is alleen eene langdurige ondervinding van wezenlijke bezwaren, welke het regt kan geven , om zelfs de wenschelijkste veranderingen in te voeren.

Veel wordt er thans van eene herziening der grondwet gesproken , doch de eerste en voornaamste vraag blijft hier weder : is zoodanige herziening in der daad noodzakelijk ? Dat de grond-

wet in volle kracht blijft bestaan , niettegenstaande de afscheuring van de in opstand zijnde provincien , dat dezelve verbindend blijft voor het getrouw gebleven gedeelte des Rijks , is reeds vroeger opgemerkt geworden. Dit punt , hetgeen bij de beschouwing der zaak van het hoogst gewigt is , kan niet wel aan redelijken twijfel onderhevig worden geacht , en zoo daaromtrent eenige onzekerheid kon hebben bestaan , moet die wel geheel zijn weggenomen , na hetgeen te dezen opzichte in onderscheidene geschriften , met zoo veel klem van redenen , is voorgedragen geworden. Hierop te willen terug komen , of dit met meerdere redeneringen te willen bewijzen , kan wel als geheel overtollig beschouwd worden.

Er komen in dezelve eenige artikelen voor , welke , wanneer de afscheiding zal zijn tot stand gebracht , niet meer zullen kunnen worden behouden , als geheel tot België , en de vereeniging , welke tusschen de beide landen heeft plaats gehad , betrekkelijk : doch de bepalingen dier artikelen zijn niet van dien aard , dat zij het wezen der zaak betreffen , daar zij zonder verandering der grondbeginselen , als vervallen kunnen worden gerekend. Het ware punt van beschouwing is dus , of de grondbeginselen van de regeringsvorm , welke bij de grondwet , zoo als die in 1815 door de vergadering der Staten Generaal in dubbeldegestale is aangenomen , zijn vastgesteld , veranderingen behooren te ondergaan , welke in het

belang der natie gebiedend wordt gevorderd. De beantwoording dezer vraag vooronderstelt het onderzoek dier grondwet zelve en zulks uit een tweeledig oogpunt, of namelijk de ondervinding heeft doen zien, dat er bepalingen in voorkomen, welke niet aan het doel mogten hebben beantwoord, dan wel of de veranderde staat van zaken, ook met betrekking tot de Noordelijke provincien, op zich zelve beschouwd, kan geacht worden veranderingen noodzakelijk te maken.

Het is intusschen bij deze beschouwing van belang, het voortreffelijke, hetgeen onze grondwet bevat, niet uit het oog te verliezen, noch de waarlijk liberale grondbeginselen, welke daarbij aangenomen zijn, op te offeren aan theorien of droombeelden van eene nimmer te bereiken volmaaktheid; en te beseffen, dat het streven naar denkbeeldige volmaaktheid doorgaans het verlies van het goede, hetgeen men geniet, ten gevolge heeft.

BERIGT.

Het 5de nummer is ter perse, en zal spoedig verschijnen.